Revista Moldovenească de Drept Internaţional şi Relaţii Internaţionale /
Moldavian Journal of International Law and International Relations /
Молдавский журнал международного права и международных отношений

2021, Issue 2, Volume 16, Pages 9-28.
ISSN 1857-1999 EISSN 2345-1963
Submitted: 15. 04. 2021 | Accepted: 15.10. 2021 | Published: 30.10. 2021

DREPT INTERNAŢIONAL PUBLIC
PUBLIC INTERNATIONAL LAW
МЕЖДУНАРОДНОЕ ПУБЛИЧНОЕ ПРАВО

FUNCŢIILE INSTITUŢIILOR CONSULARE ŞI SPECIFICUL ACTIVITĂŢII CONSULATELOR REPUBLICII MOLDOVA

FUNCTIONS OF CONSULAR INSTITUTIONS AND SPECIFICS OF ACTIVITY OF CONSULATES OF REPUBLIC OF MOLDOVA

ФУНКЦИИ КОНСУЛЬСКИХ УЧРЕЖДЕНИЙ И ОСОБЕННОСТИ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ КОНСУЛЬСТВ РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА

CAZACU Doina* / CAZACU Doina / КАЗАКУ Дойна
POZNEACOVA Veronica** / POZNEACOVA Veronica / ПОЗНЯКОВА Вероника

ABSTRACT:
FUNCTIONS OF CONSULAR INSTITUTIONS AND SPECIFICS OF ACTIVITY OF CONSULATES OF REPUBLIC OF MOLDOVA

The consulate represents a state body with authority in the field of the foreign offers headquartered abroad. The complexity of the consular functions and duties stands out from the specifics of the bilateral relations established between the two states, as well as the regulation of international conventions governing this institution, that has customary origin. The development of consulates determines the specifics of consular duties, which differ from state to state.

The purpose of this study is to analyze the content of consular functions regulated in the Vienna Convention on Consular Relations of 1963, the limits of their activity, as well as the specifics of national regulations on consular issue.

Keywords: *consular office, bilateral relations, consular functions.*

JEL Classification:: K33, K19, F55

REZUMAT:
FUNCŢIILE INSTITUŢIILOR CONSULARE ŞI SPECIFICUL ACTIVITĂŢII CONSULATELOR REPUBLICA MOLDOVA

Consulatul reprezintă organul de stat cu atribuţii în domeniul relaţiilor externe cu sediul în străinătate. Complexitatea funcţiilor şi atribuţiilor consulare reiese din specificul relaţiilor bilaterale stabilite între două state, cât şi din prevederile convenţiilor internaţionale, care reglementează instituţia respectivă. Consulatele ca

* **CAZACU Doina** - doctor în drept, conferenţiar universitar la Facultatea de Drept, Universitatea de Stat din Moldova/ **Cazacu DOINA** - Ph. D. in Law, Associate Professor, The Moldova State University (Chisinau, Republic of Moldova) / **КАЗАКУ Дойна** - доктор права, доцент, Молдавский Государственный Университет (Кишинев, Республика Молдова)**.**

** **POZNEACOVA Veronica** - studenta anul 2, Facultatea de Drept, Universitatea de Stat (Chişinău, Republica Moldova). **POZNEACOVA Veronica** - 2nd year student, Faculty of Law, Moldovan State University (Chisinau, Republic of Moldova). / **ПОЗНЯКОВА Вероника** – студентка 2 курса, Факультет Права, Молдавский государственный университет (Республика Молдова)/

organ de speciale își are origine cutumiară, ceea ce determină specificul atribuțiilor consulare, care diferă de la stat la stat.

Scopul studiului dat este cercetarea conținutului funcțiilor consulare reglementate de Convenția de la Viena cu privire la relațiile consulare din 1963, a limitelor activității acestora, cât și a specificului reglementărilor naționale în materie consulară.

Cuvintele-cheie: *oficiul consular, relații bilaterale, funcțiile consulare.*

JEL Classification:: K33, K19, F55
УДК: 341(4/9), 327.009

РЕЗЮМЕ:

ФУНКЦИИ КОНСУЛЬСКИХ УЧРЕЖДЕНИЙ И ОСОБЕННОСТИ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ КОНСУЛЬСТВ РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА

Консульство представляет государственный орган с полномочиями в области внешних отношений со штаб-квартирой за рубежом. Сложность консульских функций и полномочий исходит из специфики двусторонних отношений, установленных между двумя государствами, а также положений международных конвенций, регулирующих этот государственной институт. Консульское учреждение имеет свое происхождение из обычаев, что определяет специфику консульских обязанностей, которые отличаются, отражая специфику каждого государства.

Целью данного анализа является исследование содержания консульских функций регламентированных Венской конвенцией о консульских сношениях 1963 года, ограничений их деятельности, а также специфики национальной регламентации консульских правоотношение.

Ключевые слова: *консульское бюро, двусторонние отношения, функции консульства.*

JEL Classification:: K33, K19, F55
УДК: 341(4/9), 327.009

Introducere

Instituția oficiului consular constituie un organ al relațiilor consulare care ocupă o poziție centrală în Dreptul Consular, reprezentând punctul de gravitație în jurul căruia se grupează și din care derivă majoritatea aspectelor sistemului relațiilor consulare.[1] Importanța oficiilor consulare se manifestă mai ales prin necesitatea oferii protecției cetățenilor pe teritoriul altui stat.[2] Întreagă complexitate a activității consulare și importanța acestei instituții în stabilirea și dezvoltarea relațiilor bilaterale poate fi determinată și analizată prin prisma funcțiilor consulare reglementate de Convenția de la Viena cu privire la relațiile consulare din 1963[3]. Cu toate acestea, datorită dezvoltării cutumiare a dreptului consular, funcțiile consulare variază de a un stat la altul, oglindind specificul dezvoltării acestuia, cât și tradițiile legate de instituția respectivă. Scopul studiului dat este analiza funcțiilor consulare, a reglementărilor pertinente ale Dreptului consular, analiza legislației naționale, pentru a stabili specificul activității consulare a Republicii Moldova.

Pentru a analiza funcțiile consulare considerăm oportun să începem cu stabilirea organelor de specialitate care exercită funcții consulare. Aceste organe sunt fie create exclusiv în acest scop – oficiile consulare, fie reprezintă organele care, atât prin structura lor, cât și contextul în care își desfășoară activitatea, sunt apte să îndeplinească, fără adaptări speciale, asemenea funcții – misiunile diplomatice.[4] Oficiul consular constituie organul permanent și de factură completă, care a fost înființat

[1] Ion M. Anghel, Dreptul diplomatic și Dreptul consular, Universul Juridic, București, 2011, p. 550
[2] A. Verdross, Volkerrecht, Viena, 1995, pp.270 și urm.
[3] Convenția de la Viena cu privire la relațiile consulare din 1963 În vigoare pentru Republica Moldova din 25 februarie 1993, Publicată în: Tratate Internationale Nr. 4 din 30.12.1998
[4] Ibidem p. 550

pentru o perioadă de durată, în vederea întreținerii, realizării și dezvoltării relațiilor consulare.[1] Oficiul consular este independent, în ceea ce privește existența sa, de prezența efectivă la post a funcționarului consular – astfel că, el există deja în momentul în care funcționarul consular însărcinat cu conducerea oficiului își începe misiunea sa individuală - după cum, el subzistă, independent de încheierea misiunii acestuia, a înlocuirii persoanei lui.[2] Oficiul consular este un organ de sine-stătător, având organizație proprie, cu atribuții bine delimitate și un statut special.[3]

Funcțiile consulare sunt reglementate de normele dreptului internațional – de cutume, de tratate bi și multilaterale – care stabilesc domeniile și limitele în care un oficiu consular poate acționa în statul de reședință; normele dreptului intern al statelor stabilesc, în principal, sarcinile oficiilor consulare și forma în care acestea urmează a realiza aceste funcții, cu observarea cadrului prescris de normele dreptului internațional și admis de legislația internă a statului de reședință. Volumul funcțiilor consulatelor variază de la stat la stat. De exemplu, SUA, Australia, India nu încredințează misiunilor diplomatice funcții economice, pe care le îndeplinesc consulatele. În Anglia, șeful oficiului consular este principalul consilier economic al ambasadorului.[4]

Funcțiile consulare reprezintă totalitatea atribuțiilor pe care le au oficiile consulare și personalul lor consular; ele constituie conținutul relațiilor consulare – substanța și rațiunea de a fi a oficiilor consulare.[5] Acest ansamblu de atribuții și îndatoriri care revin consulilor, activitatea pe care ei o desfășoară, stau la baza relațiilor consulare[6]; funcțiile pe care le are explică apariția instituției consulare și dă justificare statutului consular și întregii structuri instituționale a consulatelor.[7] În esența funcțiile consulare exprimă atributul pe care îl au organele consulare de a desfășura o anumită activitate menită să asigure protecția drepturilor și intereselor cetățenilor statului trimițător (să le acorde protecția și asistența consulară) și să contribuie în orice alt mod, la dezvoltarea relațiilor de colaborare între cele două state în cele mai diferite domenii.[8]

Funcțiile consulare apar ca un drept recunoscut organelor consulare ale statului trimițător, de către statul de reședință și, în același timp, ca o obligație de care este ținut acesta din urmă. În raport cu organele statului de reședință (deci, interstatale), funcțiile consulare constituie o prerogativă și nu o obligație, pentru că funcționarii consulari nu sunt ținuți a exercita funcție protectoare într-un caz anume, ci li se recunoaște numai competența de a face acest lucru. În raport cu cetățenii și organele statului trimițător, aceste prerogative capătă forma unor obligații de serviciu, potrivit cu reglementările legale ale acestui stat. [9]

Prin urmare , întinderea și conținutul funcțiilor consulare dau expresie raportului existent între jurisdicțiile statului în cauză, a echilibrului realizat între două ordini juridice naționale, pentru că oficiile consulare și consulii, în calitatea lor de organe și agenți ai statului trimițător, să desfășoare activități pe teritoriul statului primitor.[10]

Funcțiile consulare întruchipează punctul de întâlnire a două ordii juridice - prin definiție distincte și autonome, sunt generate de prezența unor persoane – cetățeni ai statului trimițător pe teritoriul

[1] Ibidem, p. 550
[2] Ibidem, p. 551
[3] Ibidem, p. 551
[4] Bonciog Aurel, Drept consular, București, Editura Fundației România Mare, 2000, p. 34-35
[5] L. Oppenheim, Internation Law, A Treatise, vol. I, Peace, eighth ed. 1955, p. 837
[6] N. A. Maryan Green, International Law – Law of Peace London, 1973, p. 140-144
[7] Ion M. Anghel, op. cit., p. 591
[8] Ibidem, p.592
[9] Ibidem, p.592
[10] Ibidem, p.592

statului de reședință – astfel că acestea aparțin unui stat și cad sub puterea de jurisdicție personală a acestuia dar, în același timp, devin supuși, temporar jurisdicției teritoriale a statului de reședință.[1]

Aceste funcții sunt stabilite prin acordurile intervenite între statele în cauză sau conferite prin legea statului trimițător, în măsura în care statul de reședință nu se opune la exercitarea lor.[2]

Funcțiile consulare sunt divizate în două grupe:

∗ Funcții similare cu cele ale misiunilor diplomatice (funcții de reprezentare și ocrotire a intereselor statului și conaționalilor săi, de promovare a relațiilor prietenești și de cooperare între statul trimițător și statul de reședință și de informare, prin mijloace licite, cu privire la evoluția vieții comerciale, economice, culturale și științifice din statul de reședință);

∗ Funcții specifice privind reprezentarea, protecția și asistența acordată conaționalilor aflați pe teritoriul statului de reședință și în unele domenii cu caracter civil sau comercial.[3]

Analiza și clasificarea funcțiilor consulare

În cele ce urmează vom analiza succint funcțiile consulare reglementate de Convenția de la Viena cu privire la relațiile consulare din 1963 (în continuare – Convenția din 1963)[4]. Trebuie să remarcăm faptul că funcțiile consulare, cât și atribuțiile consulilor care diferă de la stat la stat sunt stabilite prin convențiile consulare ce se încheie între statul trimițător și statul de reședință, în care sunt enumerate atribuțiile consulilor, cât și condițiile de exercitare a acestora. Ca urmare funcția consulară este rezultatul unui acord dintre state, ea constituie o expresie concretă a colaborării acestora.[5]

În conformitate cu prevederile Convenției de la Viena cu privire la relațiile consulare din 1963, consulatele exercită următoarele funcții:

- *Funcții economice* ale consulatelor sunt reglementate de art. 5 alin. b) și c) în conformitate cu care: "Funcţiile consulare constau în: b) a favoriza dezvoltarea relaţiilor comerciale, economice, culturale şi ştiinţifice între statul trimiţător şi statul de reşedinţă şi a promova în orice alt mod relaţii amicale între ele în cadrul dispoziţiilor prezentei Convenţii; c) a se informa, prin toate mijloacele licite, despre condiţiile şi evoluţia vieţii comerciale, economice, culturale şi ştiinţifice a statului de reşedinţă, a face rapoarte în această privinţă către guvernul statului trimiţător şi a da informaţii persoanelor interesate".[6] Activitate consulară care se referă la dezvoltarea relațiilor economico-comerciale se manifestă prin protecție comerțului și navigației în străinătate și urmărirea vieții economice locale, cât privește industria și comerțul, studierea pieții locale și tendințelor care au loc, descoperirea noii pieți pentru produsele naționale și a modului de a se pătrunde pe piață cu noi produse. Consulul are posibilitatea să facă propuneri și să consilieze organele sale naționale competente, în legătura cu inițiativa de a intensifica schimburile economice, în vederea extinderii și adâncirii pătrunderii pe piață din circumscripția sa consulară, cu produsele naționale sau pentru înlăturarea dificultăților în aplicarea acordurilor comerciale ori a unor restricții sau a unui regim nefavorabil ce se aplică produselor naționale, pentru înscrierea în acordurile economico-comerciale a anumitor clauze. Consulii se vor interesa de calitatea produselor, de executarea corectă a obligațiilor rezultând din contracte și vor examina sistemul de plăți practicat pe acea piață; ei veghează ca tratatele de comerț și de navigație să fie respectat cu strictețe și insistă ca țara lor să se bucure de un tratament favorabil; vor studia sistemul bancar și de credit din circumscripția consulară, recomandând servicii bancare naționale sau cointeresând la înființarea de bănci naționale și de servicii de asigurare ori, în

[1] Ibidem, p.592

[2] Burian A. Vornicov M., Protecția consulară a persoanelor fizice și a persoanelor juridice în străinătate, Chișinău 2004,Ed. Poligr. al USM p. 81

[3] Geamanu Grigore, Drept international public, vol. 1, București, Editura Didactică și Pedagogică, 1981, p. 54-55

[4] CONVENȚIE Nr. 1963 din 24.04.1963 de la Viena cu privire la relațiile consulare* Publicat : 30.12.1998 în Tratate Internationale Nr. 4 art Nr : 7 În vigoare pentru Republica Moldova din 25 februarie 1993 CP1107/2002 (legis.md)

[5] Ion M. Anghel, op. cit., p.592

[6] Convenția din 1963 atr. 5

sfârșit, studiind și inițiind forme de cooperare economică, mai ales în țările unde sunt în curs acțiuni de dezvoltare economică.[1] Respectiv, funcția economică se rezumă la: organizarea de acțiuni promoționale cu scopul de a face cunoscute interesele reciproce, comerciale, economice ale statului trimițător în statul de reședință; avizarea și informarea persoanelor interesate din statul trimițător despre "oportunitatea unei acțiuni concrete" în diverse domenii economice, comerciale, acordarea protecției și asistenței consulare comercianților "în fața autorităților țării de reședință".[2]

Prin urmare, semnificația funcției economice a consulatelor se manifestă mai ales prin dezvoltarea comerțului între statul în care este acreditat și statul trimițător. Activitatea consulului este esențială pentru dezvoltarea economiei naționale, sistemului bancar al statului, cât și a exportului în statul acreditar.

- *Funcții privind relațiile culturale*, la care poate fi atribuit dreptul consulatelor de a se informa, prin toate mijloacele legale, asupra condițiilor și evoluțiilor vieții culturale și științifice ale statului acreditar și să le comunice guvernului statului acreditar precum și să ofere informații persoanelor interesate. Funcționarul consular contribuie la organizarea acelor acțiuni de cunoaștere a valorilor spirituale ale colectivității din care face parte, cu atât mai mult, cu cât în statul de reședință există interes pentru acestea. Activitatea consulului pe linie culturală se desfășoară în două direcții. În primul rând, funcționarul consular își va exercita funcție culturală în raport cu cetățenii statului trimițător, în cadrul comunității conaționalilor săi. Cea de-a doua acțiune a consulului se exercită, în afara comunității cetățenilor săi, în colectivitatea statului gazdă. Pentru aceasta, el va iniția crearea de comitete, instituții de cultură, academii, asociații culturale locale, va organiza și încuraja difuzarea de cărți, traduceri, manifestări artistice.[3] Observăm că anume consulii desfășoară funcție cunoscută în drept diplomatic și consular contemporan sub denumirea de "diplomație populară". Consulul, pe de o parte, trebuie să întrețină relații cu comunitatea conaționalilor săi, iar, pe de alt parte, trebuie să întreprindă acțiuni pentru familiarizarea cetățenilor statului acreditar cu cultura statului acreditant ceea ce va duce la îmbunătățirea relațiilor bilaterale între state. Observăm că semnificația diplomației populare se manifestă mai ales prin susținerea de populația statului acreditar a politicii promovate de statul de reședință. Prin promovarea culturii proprii, consulul ajută la stabilirea relațiilor de prietenie și de bună-vecinătate între două state.
- *Funcție de protecție și asistență în favoarea conaționalului*, potrivit Convenției de la Viena din 1963 „*Funcţiile consulare constau în a proteja în statul de reşedinţă interesele statului trimiţător şi ale cetăţenilor săi, persoane fizice sau juridice, în limitele admise de dreptul internaţional*". [4] Funcția de protecție a intereselor statului trimițător se manifestă prin acordarea asistenței naționalilor acestuia,[5] atât persoanelor fizice, cât și persoanelor juridice înregistrate în statul de reședință.. Prin urmare, funcționarului consular este în drept să protejeze drepturile și interesele cetățenilor statului trimițător, în care scop el poate comunica cu resortisanții săi, el este în drept să se informeze despre incidentele care ar afecta interesele cetățenilor statului trimițător, de a asista cetățenii statului său și de a-i ajuta pe lângă autoritățile statului trimițător, având dreptul de a le asigura un om de lege, de a face pe interpretul la autorități etc.[6]
- *Funcție de protecție consulară*, ca și cea diplomatică are scopul de a restabili drepturile încălcate sau recuperarea pagubei cauzate cetățeanului statului său prin înaintarea pretențiilor corespunzătoare faptului dat sau a protestului.[7] Această funcție este cea mai importantă și cea mai

[1] Ion M. Anghel, op. cit.,, p. 603
[2] Burian A. Vornicov M.,op.cit., p. 141
[3] Ion M. Anghel, op. cit., p.604
[4] Convenția din 1963 atr. 5 art. 5
[5] Bonciog Aurel, op. cit., p. 43
[6] Bonciog Aurel,op. cit., p. 44
[7] Burian A. Vornicov M., op. cit.,p. 83

activă sarcină a consulului, componentă esențială a funcției consulare, care se manifestă prin dreptul de a întreprinde demersuri oficiale pe lângă autoritățile statului de reședință, în scopul de a conserva și apăra drepturile și interesele acestuia, ale cetățenilor săi, persoane fizice sau juridice, sau pentru obținerea de reparații legale, în cazul în care drepturile legitime ale acestora au fost încălcate.[1] Trebuie să remarcăm faptul că funcția respectivă este exercitată atât de misiunea diplomatică, cât și de oficiile consulare. Spre deosebire de misiunile diplomatice care, exercitând protecția diplomatică, se adresează guvernului statului de reședință, deci în plan național, protecția consulară constă în apărarea intereselor legale ale statului sau ale conaționalilor săi în fața autorităților competente din circumscripția sa, deci pe plan local.[2]

Această funcție este reglementată de dreptul intern al statului de reședință care este obligat să asigure și să garanteze anumite drepturi pentru străini. Ca urmare intervenția consulului nu este creatoare de obligații noi, ci ea are efectul de a determina acțiunile, care sunt deja prevăzute ca sarcini ale autorităților statului de reședință, urmând ca dreptul intern, aplicabil străinilor, să fie operant în cazul concret, iar dreptul consular stabilește competența consulului în ceea ce privește prezentarea autorităților statului de reședință prin cereri în favoarea și pentru cetățenii statului trimițător, cu rugămintea de a li se asigura drepturile legitime sau a li se stabili reparațiile legale. Protecție consulară se manifestă prin asigurarea generală a intereselor economice și comerciale ale statului trimițător și ale cetățenilor săi, persoanele fizice sau juridice. [3]

Ne radiem opiniei autorilor Burian A. Vornicov M., care afirmau că dreptul de protecția nu poate fi calificat ca o intervenție în treburile interne ale unui stat, el este recunoscut misiunilor diplomatice, care exercită protecția diplomatică, și oficiilor consulare, care exercită protecția consulară.[4]

În practica activității consulare apare un număr foarte mare de situații, care necesită acordarea serviciilor de apărare a intereselor și drepturilor cetățenilor de către organele consulare, și care au un caracter destul de divers și diferite grade de dificultate.[5] Funcție de protecție consulară se poate realiza și prin acțiuni privind activitatea de protecție a comerțului și navigației, care cuprinde urmărirea modului în care autoritățile statului de reședință respectă în raporturile cu statul trimițător și față de cetățenii acestuia propriile reglementări privind regimul comerțului internațional și al navigației, cum aplică tarifele vamale, dacă fac discriminări față de comercianții statului trimițător sau fața de navele sub pavilionul său, dacă sunt instituite bariere comerciale nejustificate, dacă sunt respectate convențiile bi și multilaterale privitoare la comerț și navigație. Protecție consulară se manifestă prin intervenția consulului pentru a împiedica acțiunile discriminatorii sau încălcările normelor juridice interne sau internaționale, din partea oricui ar veni acestea, pentru a contracara sau preveni campanii de presă, tendențios orientate, pentru a corija date statistice care nu reflectă realitatea economică din țara sa, ori de câte ori aceste acțiuni afectează interesele statului trimițător. Intervenția consulului trebuie să urmărească protejarea unui interes legal și legitim al cetățeanului statului trimițător, astfel cum el este asigurat de legea statului de reședință.[6]

- *Funcțiile administrative,* în sensul strict al cuvântului, se manifestă prin activitatea de acordare a vizelor, fiind legată de dreptul persoanelor la liberă circulație. Instituția vizelor face parte din dreptul discreționar al statului, reglementând condiții de acordare, respingere, suspendare sau anularea vizelor acordate străinilor, potrivit legislației interne a statului. Respectiv, procedura de acordare a vizelor face parte din legislație internă a statului, consulul fiind împuternicit să acorde vize pentru intrare/ ieșire

[1] Bonciog Aurel, op. cit., p. 45-48
[2] Burian A. Vornicov M., op. cit., p. 95
[3] Ibidem, p. 45-48
[4] Burian A. Vornicov M., op. cit., p. 112
[5] Ibidem, op. cit., p. 86
[6] Bonciog Aurel, op. cit., p. 45-48

din țara sa de reședință.[1] Prin urmare, consulul are dreptul să emită pașapoarte și document de transport cetățenilor statului acreditant și vize sau alte documente similare persoanelor care doresc să călătorească în statul acreditar.[2]

Consulatelor i le sunt atribuite și funcțiile în materie de exercitare a *drepturilor electorale*, prevăzute de Convenția europeană privind funcțiile consulare (art. 8 lit., b) unde se prevede că "*funcționarii consulari au dreptul să trimită notificări individuale resortisanților statului trimițător în caz de referendumuri și alegeri naționale și locale și să primească buletine de vot de la resortisanții lor abilitați să participe la respectivele referendumuri și alegeri*".[3] În unele convenții bilaterale privind asistența consulară, există o prevedere generală care permite fundamentarea acestei funcții; alte convenții cuprind formulări mai ample și, în sfârșit, trebuie să menționăm tratate în care găsim o formulare care arată că enumerarea anumitor funcții, *in termenis*, nu exclude și exercitarea, în anumite condiții, a altor funcții consulare care nu au fot menționate expres. Cu toate acestea, nu este admisibil ca, pe teritoriul statului de reședință, să se desfășoare campanii electorale în formele de publicitate și de propagandă cunoscute, care sunt posibile numai pe teritoriul statului în numele căruia ele au loc, adică în cadrul statal al țării în care alegerile urmează să se desfășoare.[4]

Respectiv, în vederea exercitării dreptului electoral, secția consulară este obligată să amenajeze circumscripție de votare, astfel încât cetățeni rezidenți și care au cetățenia statului de reședință să poată vota, pentru alegeri generale și să nu li se îngrădească dreptul al vot. În vederea asigurării acestui drept, consulul va întocmi listele de alegători, va asigura bună desfășurare a alegerilor, va înregistra persoane care se prezintă la vot. După încheierea alegerilor, consulul, împreună cu comisia electorală stabilită, va număra voturile, va întocmi un Proces – verbal pe care îl va transmite Ministerului Afacerilor Externe din țara trimițătoare.[5]

- Specificul funcțiilor consulare în materia drepturilor electorale s-a manifestat în cadrul alegerilor prezidențiale din noiembrie 2020, în cadrul cărora, în conformitate cu raportul CEC, peste hotare au fost deschise 139 de secții de votare în care și-au exercitat dreptul constituțional de vot – 262 739 de alegători, ceea ce reprezintă cel mai mare număr de votanți de la organizarea secțiilor de votare peste hotare. În 7 secții de votare a fost înregistrată epuizarea buletinelor de vot printre care 1/348 de la Berlin, 1/349 de la Frankfurt, 1/344 de la Montreuil, 1/367 de la Bologna, 1/369 de la Parma, 1/394 de la Londra, 1/393 de la Londra, 1/397 de la Northampton.[6]*Funcții consulare în materie de stare civilă* reprezintă o totalitate de acte care dau expresie echilibrului stabilit între două ordini juridice (fiecare în parte exprimând propriile interese), interesele statului trimițător rezidă în aceea că, întrucât actele și faptele juridice (căsătoria, nașterea sau moartea) privesc situația juridică a cetățenilor săi, ele ar trebui, în virtutea jurisdicției sale personale, să fie supuse competenței organelor sale - oficii consulare; statul de reședință își întemeiază opțiunea prin împrejurarea că aceste fapte se produc pe teritoriul său, și, de asemenea, privesc și ordinea sa juridică (fiind vorba de crearea unui nou nucleu familial, de apariția sau de dispariția unui subiect de drept). Din această confruntare de interese, în funcție de gradul de prevalență acordat unei ordini juridice sau altei. În Dreptul Consular sunt cunoscute mai multe soluții: potrivit unora, se acordă prioritatea ordinii juridice a statului de reședință, astfel ca atribuțiile funcționarului consular în materie de stare civilă sunt considerabil reduse în favoarea organelor locale; într-un alt sistem, se stabilește un conținut, mai mult sau mai puțin amplu, competenței funcționarului consular, potrivit cu gradul de cooperare care există între oficiul consular și autoritatea locală. Soluțiile care predomină sunt cele care recunosc anumite atribuții pentru

[1] Burian A., op. cit., 83

[2] Convenția din 1963, art. 5

[3] European Convention on Consular Functions Paris, 11.XII.1967 European Treaty Series - No. 61 CETS 061 art. 8 lit, b)- European Convention on Consular Functions (coe.int), vizitat la 12.05.2021

[4] Ion M. Anghel, op. cit., p. 652

[5] Burian A. Vornicov M., op. cit.,p. 138

[6] Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europe, Online:Guvernul Republicii Moldova Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene al Republicii Moldova Alegeri prezidențiale 2020 Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene al Republicii Moldova (gov.md), vizitat la 5.05.2021

funcționarul consular în materie de stare civilă, fără a fi vorba însă, de o partajare de competențe, ci mai degrabă de competențe paralele impuse de cele două ordini juridice care necesită a fi observate de către persoanele în cauză, dacă vor ca acele fapte care privesc starea lor civilă, să fie recunoscute în ambele state. Prin urmare, competența în materie de stare civilă aparține, după caz, organelor locale, în principal, și oficiului consular sau, în sfârșit, competența oficiului consular prevalează, în raport cu cea a organelor locale. Oficiul consular exercită doar unele acte de stare civilă.[1]

Putem concluziona că funcționarul consular poate îndeplini acte de stare civilă, dar sub condiția ca legislația statului de reședință să nu se opună; în consecința dacă funcționarul consular, pe baza legii consulare a propriului stat, procedează la întocmirea de acte de stare civilă, cu toate că legea statului de reședință nu o admite, asemenea acte ar putea fi valabile în ordinea juridică a statului trimițător, dar vor rămâne lipsite de efecte juridice în aceea a statului de reședință sau pot fi calificate chiar ca acte ilicite, întrucât funcțiile de stare civilă fiind publice, anumite state consideră că ele nu ar putea fi exercitate de către agenți străini, fără a constitui o atingere a suveranității lor.

Poate fi adus exemplu țărilor care au adoptat asemenea poziție, și anume: Argentina, Columbia, Marea Britanie, Norvegia, Elveția, Federația Rusă. Trebuie să remarcăm faptul că, competența oficiilor consulare se circumscrie la sfera cetățenilor statului trimițător, legătura cetățeniei constituind rațiunea de bază, pentru care se face derogarea de la competența teritorială.[2] Potrivit practicii internaționale, în calitatea de funcționar consular, consulul ține registrele de stare civilă (nașterile, căsătoriile, decesele, legitimarea), conform legilor statului trimițător.[3]

Dreptul consular convențional bilateral poate prevedea reglementări mai amănunțite, dar și soluții mai largi, cum ar fi: funcționarul consular este competent să întocmească orice act de stare civilă, iar acestor competențe i se aduce o singură limitare – aceea care decurge din *status civitatis* al individului la care actele respective se referă. [4]

Prin urmare, funcția respectivă se manifestă prin înregistrarea actelor și faptelor de stare civilă petrecute în străinătate cu respectarea strictă a normelor imperative a statului trimițător dacă reglementările statului de reședință nu se opun la acestea. În legătura cu încheierea căsătoriei, menționăm că încă din 1902 s-a adoptat Convenția pentru a regula conflicte de legi în materie de căsătorie care în art. 6 a stabilit că căsătoria celebrată înaintea unui agent diplomatic sau consular, în conformitate cu legea sa, va fi recunoscută pretutindeni ca valabilă dacă nici una din părțile contractante nu este național al statului unde s-a celebrat căsătoria și dacă acest stat nu se opune.[5] El nu se va putea opune la aceasta atunci când este vorba de o căsătorie care din cauza altei căsătorii anterioare sau a unei împiedicări de ordine religioasă ar fi contrară legilor sale. Potrivit acestei convenții, există, indirect, limitele în privința competențelor reprezentanților străine numai dacă una dintre părți nu este cetățean al statului trimițător. Condițiile de fond cerute pentru încheierea căsătoriei sunt determinate de legea națională a fiecăruia dintre viitori soți. Totuși dacă legea națională a viitorului soț prevede un impediment la căsătorie, incompatibil cu libertatea de a încheia o căsătorie, acel impediment va fi înlăturat.[6]

Trebuie să remarcăm faptul că în competența consulului intră și eliberarea pașapoartelor mortuare, dacă această este prevăzută de acorduri bilaterale. Pentru eliberarea unui pașaport mortuar este necesar: certificatul de deces, certificatul medical cu privire la cauza morții, din care să rezultă că nu

[1] Ion M. Anghel, op. cit., p. 611
[2] Ibidem, p. 611
[3] Rapport de la Commission du Droit International, 1-er mai-7 juillet 1961, doc. A/4848, p. 25
[4] Ibidem, p. 611
[5] CONVENTION DU 12 JUIN 1902 POUR RÉGLER LES CONFLITS DE LOIS EN MATIÈRE DE MARIAGE HCCH | 1902 Marriage Convention art. 6
[6] Bonciog Aurel, op. cit., p. 78

sunt impedimente de natură sanitară cu privire la transportul internațional al cadavrului, dovadă a înscrierii cadavrului[1].

- *Funcțiile notariale* ale consulatelor includ în sine dreptul consulului de a acționa în calitate de notar. [2] Activitatea notarială a funcționarilor consulari este reglementată de normele dreptului internațional și de normele dreptului intern al statului trimițător.[3] Funcționarul consular întocmește actul în formele prevăzute de legea statului trimițător, în limba sa. În competența consulului intră actele încheiate *inter vivos*, și cele *mortis cauza*, în unele cazuri, chiar în convenții, se face o trimitere globală la funcțiile notariale pe care statul trimițător i le încredințează funcționarului său consular.[4]

Activitatea notarială a consulului are ca scop să confere incontestabilitate documentelor (înscrisurilor) care au o însemnătate juridică, atestând, astfel, existența unor raporturi juridice, care joacă un rol însemnat în activitatea economică și în existența oamenilor. Activitatea notarială a consulului este reglementată de normele dreptului internațional și de normele dreptului intern al statului trimițător. În The Research Draft, publicat în anul 1932, funcția notarială este trecută detaliat. Potrivit acestui proiect consulul are dreptul: "*a) să legalizeze copiile și traducerile înscrisurilor oficiale întocmite în statului trimițător; b) să legalizeze copiile și traducerile înscrisurilor oficiale întocmite în statul de reședință, care servesc intereselor statului trimițător, cetățenilor săi sau navelor acestuia, c) să primească declarații și se legalizeze semnături, să primească spre păstrare copii legalizate de pe înscrisuri care privesc pe naționalii statului trimițător ori pe alte persoane sau care se referă la interesele statului trimițător, ale cetățenilor săi sau navelor acestuia, ori privesc interesele altor persoane, aflate pe teritoriul statului trimițător; d) să legalizeze înscrisuri eliberate de autoritățile statului de reședință privitoare de afaceri civile și comerciale, necesare naționalilor statului trimițător; e) să întocmească și să legalizeze copii de pe dispoziții și declarații făcute în prezența consulului de către naționalii statului trimițător*."[5]

Domeniile și limitele în care acționează un consul în calitate de notar, recunoscute de normele dreptului internațional sunt:

a) Dreptul la întocmirea, legalizarea sau autentificarea de documente pentru cetățenii statului trimițător este general pentru funcționarul consular, funcția notarială a consulului este limitată pentru cetățenii statului de reședință la activitățile notariale care conferă puterea actelor ce urmează să fie folosite la autoritățile publice ale statului trimițător, adică este restrânsă la operațiunile de legalizare a semnăturilor, copiilor și traducerilor;

b) Documentele încheiate să nu se refere la bunurile imobile situate pe teritoriul statului de reședință, oricare ar fi finalitatea actelor încheiate: transferarea, restrângerea sau grevarea dreptului de proprietate asupra acestora, indiferent de natura actelor ce se încheie (*inter vivos, mortis cauza*);

c) Funcționarul consular nu poate primi și autentifica contracte între cetățenii statului de reședință sau între cetățenii unui stat terț, chiar dacă acestea sunt destinate a fi folosite în statul trimițător;

d) Funcționarul consular onorific poate primi, înregistra și legaliza acte și copii sau extrase de pe documente, dar nu poate autentifica înscrieri de orice fel.[6]

- *Funcțiile jurisdicționale* a oficiilor consulare se exprimă prin dreptul a transmite acte judiciare și extrajudiciare sau a efectua comisii rogatorii în conformitate cu acordurile internaționale în vigoare

[1] idemm, op.cit, p. 77
[2] Ion M. Anghel, op. cit., p.635
[3] Burian A. Vornicov M.,op.cit., p. 118
[4] Ion M. Anghel, op.cit., p.635
[5] The Research Draft 1932 citat după Bonciog Aurel, Drept consular, București, Editura Fundației România Mare, 2000, p. 79
[6] Bonciog Aurel, op. cit.,, p. 79-81

sau, în lipsa unor asemenea acorduri, în orice mod compatibil cu legile și regulamentele statului de reședință[1] și a reprezenta pe cetățenii statului trimițător sau a lua măsuri în scopul asigurării reprezentării lor adecvate în fața tribunalelor sau a altor autorități ale statului de reședință pentru a cere, în conformitate cu legile și regulamentele statului de reședință, adoptarea de măsuri provizorii în vederea apărării drepturilor și intereselor acestor cetățeni atunci când, datorită absenței lor sau din orice altă cauză, ei nu-și pot apăra în timp util drepturile și interesele.[2]

Această funcție respectivă este reglementată de Convenția de la Haga din 17 iulie 1905 privitoare la procedura civilă care reglementează transmiterea actelor judiciare și extrajudiciare în materie civilă și comercială. În conformitate cu Convenția respectivă transmiterea actelor judiciare și extrajudiciare se face pe cale diplomatică, prin autoritatea competentă a statului de reședință.[3] Trebuie să remarcăm faptul că actele pot fi trimise direct tribunalului desemnat de autoritățile statului de reședință.

Comisia rogatorie reprezintă o cerere de a se constitui un act judiciar (ascultarea unor martori sau a pârâtului într-un proces, cercetarea la fața locului, efectuarea unei expertize, etc.)[4], fiind creată la cererea unei instanțe către o altă instanță, de a face un act de cercetare. Activitatea consulului se referă la transmiterea autorității desemnate de statul de reședință cererilor de comisii rogatorii primare de la ministerul său al afacerilor externe: fie ministerul afacerilor externe al statului de reședință, fie autorității desemnate de acest stat. Consulul verifică dacă cererile primare sunt întocmite potrivit cu competența instanței locale solicitate, dacă cerea este tradusă în limba statului solicitat, dacă conținutul cererii nu ar fi de natură să afecteze suveranitatea sau securitatea statului de reședință. În plus la această consulul poate să sprijine pe conaționalul său să obțină dreptul la asistența judiciară gratuită în conformitatea cu legislația statului unde are loc judecata.[5]

- *Funcțiile în materie maritimă comercială* acordă consulului dreptul de a exercita control și inspecție prevăzut de legile și regulamentele statului trimițător asupra navelor maritime și a navelor fluviale având naționalitatea statului trimițător și asupra aeronavelor înmatriculate în acest stat, ca și asupra echipajelor lor și a acorda asistență navelor și aeronavelor, precum și echipajelor lor, a primi declarațiile asupra curselor acestor nave, a examina și a viza documentele de bord și, fără a prejudicia prerogativele autorităților statului de reședință, a face anchete privind incidentele survenite în cursul călătoriei și a reglementa, în măsura în care legile și regulamentele statului trimițător autorizează aceasta, divergențele de orice natură între căpitan, ofițeri și marinari. [6]

Respectiv, funcția de control și sprijin a navelor maritime, fluviale și a avioanelor se manifestă prin sarcinile oficiilor consulare referitoare la vizitele documentelor navale. Consulul se implică în cazul în care oficialitățile statului de reședință constată nereguli în actele navelor, care sunt comunicate consulului. În situația respectivă, consulul va acționa după caz: a) va informa prin Ministerul Afacerilor Externe, autoritatea unde este înmatriculată nava statului trimițător; b) va adresa demersuri la autoritățile statului de reședință, dacă s-a constatat că o navă poartă ilegal drapelul statului trimițător. [7]

De asemenea, consulul are dreptul de acces la bordul navelor pe toate vasele, iar căpitanul și membrii echipajelor nu pot fi împiedicați să ia legătura cu consulul (art. 30 pct. 1 și 2 din Convenția

[1] Convenția din 1963, art. 5
[2] ibidem, op.cit., p. 89-91
[3] Конвенция по вопросам гражданского процесса (Гаага, 1 марта 1954 года), Online: Конвенция по вопросам гражданского процесса (alppp.ru),vizitat la 15.05.2021
[4] Burian A. Vornicov M., op. cit.,p.131
[5] ibidem, op.cit., p. 89-91
[6] Ion M. Anghel, op.cit., p.653
[7] Ibidem, p.653

europeană asupra funcțiilor consulare)[1]. Potrivit art. 35 al Convenției europene, funcționarul consular încuviințează sau cere intervenții autorităților statului de reședință la bordul navei statului trimițător. [2] Convenția de la Viena din 1963, prevede dreptul de control și de inspecție pe nave, făcând trimitere la legile și reglementările statului trimițător; aceasta înseamnă că pentru realizarea controlului și inspecției pe nave de către funcționarul consular există doar obligația statului de reședință de a face viabil acest drept, dacă este prevăzut în legea statului trimițător. Convenția din 1963 nu instituie dreptul de control al navelor funcționarului consular. [3]

Sarcinile consulului în caz de avarii, naufragiu, eșuări de nave diferă de cele care sunt prevăzute în cazul situațiilor ordinare. Consulul este obligat să acorde asistența navei, protecție pasagerilor și încărcăturii. Convențiile consulare bilaterale prevăd că funcționarul consular poate acorda orice asistență navei naufragiate, eșuate sau aruncate la țărm, pasagerilor și echipajelor, iar autoritățile statului de reședință sunt obligate să acorde sprijinul necesar în vederea luării acestor măsuri. Asistența acordată navigatorilor constă în rezolvarea tuturor problemelor de asistență și protecție acordate cetățenilor, inclusiv sprijin pentru tratament medical, asistența în vederea repatrierii, potrivit convențiilor menționate. O formă de asistență specifică se referă la carnetul de marinar, care se eliberează de căpităniile de port, pe timp limitat, marinarii fiind obligați să obțină viză anuală. În străinătate, această viză se obține de la oficiile consulare sau de la secțiile consulare ale misiunilor diplomatice.[4]

- *Funcțiile în materie de obligații militare* se realizează prin exercitarea atribuțiilor cu privire la efectuarea serviciului militar de către cetățenii statului trimițător și se referă la dreptul consulului de recrutare a cetățenilor statul de reședință pentru serviciul militar. Această funcție se aplică în cazul îmbinării cumulative a două condiții și anume: statul de reședință nu trebui să se opune la exercitarea acestor funcții și, în al doilea rând, realizarea ei să nu implice din partea consulului, nici un act de coercițiune militară, față de cetățenii săi care ar refuza să satisfacă, de bunăvoie obligațiile lor militare.[5]

Referindu-ne la alte clasificări ale funcțiilor consulare, aceste pot fi grupate din punctul de vedere al surselor normelor dreptului internațional. Putem evidenția funcții care rezultă din dreptul consuetudinar și pot fi exercitate chiar și în lipsa normei convenționale între statele în cauză (de exemplu, funcția de protecție și asistență consulară pentru cetățenii statului trimițător) și funcții consulare care, dimpotrivă nu pot fi îndeplinite , decât dacă sunt prevăzute de norma convențională (oficierea de căsătorii, funcții notariale).[6]

În raport cu beneficiari funcțiilor consulare, există funcții consulare care sunt exercitate numai în favoarea persoanelor care sunt cetățeni ai statului trimițător și funcții care pot fi îndeplinite în favoarea cetățenilor statului de reședință sau/și ai statelor terțe.[7]

Din punct de vedere al modului în care se pun în mișcare, se declanșează exercitarea lor, funcțiile consulare pot fi cele pe care consulul le îndeplinește *ex officio,* (informații generale, protecție consulară), la cererea conaționalului său (eliberarea de certificate sau pașapoarte, oficierea unei căsătorii) și funcții îndeplinite la cererea autorității locale înseși (transmiterea către organele

[1] European Convention on Consular Functions Paris, 11.XII.1967 European Treaty Series - No. 61 CETS 061 art. 4 - European Convention on Consular Functions (coe.int)

[2] Ibidem,, art. 4

[3] Bonciog Aurel, op.cit., p. 72

[4] Ibidem, p. 72

[5] Ion M. Anghel, op.cit., p.653

[6] Ion M., op.cit., p.595

[7] Anghel, op.cit., p.595

competente ale statului propriu a actelor de stare civilă întocmite de organele locale și care privesc pe un concetățean). [1]

În funcție de locul unde își produc efecte unele actele îndeplinite de funcționari consulari își produc efectele numai pe teritoriul statului căruia-i aparține consulul (de exemplu o procură notarială este destinată să producă efecte pe teritoriul statului trimițător), alte acte tind a-și produce efectele numai în cadrul ordinii juridice a statului de reședință (spre pildă, reprezentarea unui conațional absent, pentru apărarea intereselor acestuia în statul de reședință în cadrul unei proceduri care-l privește) și, în sfârșit, alte funcții pot produce efecte juridice în ambele state sau/și în state terțe (căsătoria oficiată de consulul).[2]

Convenția de la Viena din 1963 al art.5 prevede și alte funcții consulare, printre care:

de a apăra, în limitele fixate de legile și regulamentele statului de reședință, interesele minorilor și incapabililor, cetățeni ai statului trimițător, mai ales atunci când este cerută instituirea unei tutele sau curatele cu privire la ei;

- De a exercita orice alte funcții încredințate unui post consular de către statul trimițător, care nu sunt interzise de legile și regulamentele statului de reședință sau la care statul de reședință nu se opune, sau care sunt menționate în acordurile internaționale în vigoare între statul trimițător și statul de reședință.[3]

Aceste atribuții pot fi exercitate, cu consimțământul tuturor guvernelor implicate, de un ofițer consular și în numele unui stat terț. Astfel, în unele situații dreptul de a acționa nu este absolut, ci depinde de legislația statului gazdă. De asemenea, în ciuda naturii quasi-legale a multora dintre atribuțiile sale, un consul nu se poate substitui unui jurist sau altor specialiști.[4]

Limitele desfășurării activității consulare

În determinarea limitelor de exercitare unei funcții consulare pe teritoriul său, statul de reședință pornește de la anumite criterii sau considerente:

- În primul rând, în statul de reședință funcțiile consulare au un caracter excepțional, derogatoriu și restrâns, limitate numai la anumite categorii de relații sociale, la cazuri bine determinate pentru ca coincidențe concedate unor organe străine să nu vină în concurența cu jurisdicțiă sa teritorială și să nu o elimine pe aceasta.[5] Ca urmare, funcțiile consulare sunt concepute ca activități care privesc, în principal, pe cetățenii statului trimițător și numai rareori pe cetățenii statelor terțe. Statul trimițător își legitimează interesul său, numai pentru ceea ce are legătura cu cetățenii proprii și este firesc ca atribuțiile încredințate consulului să nu se îndepărteze de la ceea ce, în mod originar, justifică acordarea lor. [6]
- În al doilea rând, se iau în vedere actele care urmează să producă efect, în principal, pe teritoriul statului trimițător ori pe teritoriile unor state terțe și nu pe teritoriul statului de reședință.[7]
- Indiferent de sfera de acțiune a funcțiilor consulare sau de locul unde acestea ar urma să-și producă efectele, oficiile consulare nu pot îndeplini acte care ar contraveni unor principii fundamentale care stau la baza statului de reședință. Consulul, deși primește dispoziții de la statul trimițător, este supus în același timp, și legilor statului de reședință, întrucât activitatea lui se desfășoară în spațiul în care acesta din urmă își exercită puterea de jurisdicție. În consecință, orice

[1] Ibidem, p.595
[2] Ibidem, p.595
[3] Convenția din 1963
[4] R. G. Feltham, Introducere în dreptul și practica diplomației, Traducere din limba engleză de Roxana-Aura Duma și Marius Ioan, p. 61
[5] Burian A. Vornicov M., op.cit.,p. 92
[6] Ion M. Anghel, op.cit., p. 593
[7] Ibidem, p.595

activitate, chiar și cea exercitată de un organ străin, trebuie să aibă loc cu consimțământul lui și, într-o anumită măsură, cu respectarea legilor și regulamentelor sale.[1]

- În sfârșit, condiția reciprocității este de menționat, ca una dintre premisele admiterii unei funcții consulare, statul de reședință permite exercitarea unei funcții consulare pe teritoriul său, în considerațiunea asigurării exercitării aceleiași funcții de către oficiile sale consulare, pe teritoriul celuilalt stat contractant. Trebuie să remarcăm faptul că principiul reciprocității se referă mai mult la reciprocitate formală, decât la cea cantitativă, fiindcă în unele cazuri în convenții se face trimitere la legislația statului de reședință, cât privește condițiile de admitere la o anumită funcție.[2]

Condițiile de exercitare a funcțiilor consulare

Oficiul consular nu-și poate exercita funcțiile decât pe teritoriul statului care l-a admis, dar chiar și în acest caz, el nu este înrudit să acționeze oriunde, ci numai în localitatea sau în districtul ce i-a fost stabilit pentru exercitarea funcțiilor sale, care este determinat prin stabilirea circumscripției consulare. De regulă, unui oficiu consular i se recunoaște dreptul de a-și desfășura activitatea, numai pe o anumită parte din teritoriul unui stat și, numai în cazuri speciale, pe întregul teritoriu al statului de reședință. În cazul în care funcțiile consulare sunt exercitate de misiunile diplomatice, problema stabilirii unor circumscripții consulare nu se mai pune că ea are competența cu privire la întregul teritoriu al statului acreditar. În cazul în care statul acreditant are și consulatele în teritoriul cauză, exercitarea funcțiilor consulare de misiunea diplomatică se limitează la acea parte a teritoriului statului de reședință care rămâne în afara circumscripției sau circumscripțiilor consulare atribuite consulatelor existente ale statului trimițător. Ca excepție, în unele state, organizarea Secției consulare în cadrul unei misiuni diplomatice este subordonată consimțământului statului de reședință, așa cum se întâmplă și cu deschiderea oricărui oficiu consular, însă, ca regulă generală, exercitare funcțiilor generale de misiunea diplomatică nu are loc fără nici o restricție. [3]

Activitatea consulară a Republicii Moldova este exercitată în principiu de către misiunile diplomatice permanente, care au secții sau cancelarii consulare, în care activează funcționari consulari de carieră. Modalitățile de numire și admitere a funcționarilor consulari de carieră sunt efectuate conform înțelegerilor bilaterale și au ca bază prevederile Convenției de la Viena din 1963, cât și prevederile legislației naționale.[4]

Referindu-ne la legislația națională care reglementează regimul juridic și funcțiile consulare, prevederile normative din domeniul respectiv se regăsesc în Statutul consular aprobat prin Hotărârea de Guvern a Republici Moldova nr.368 din 28 martie 2002 (publicată în Monitorul Oficial Nr. 50-52 art. 484)[5] în continuare Statutul consular și în Ordin Ministerul Afacerilor Externe şi Integrării Europene nr. 683-b-114 din 20.06.2007[6] (publicat în Monitorul Oficial nr.107-111/471 din 27.07.2007). = Astfel, activitatea consulară se realizează de misiunile diplomatice și oficiile consulare ale Republicii Moldova, în baza legislației naționale și tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte, respectându-se principiul reciprocității dreptului internațional.[7]

[1] Burian A. Vornicov M., op.cit.,p. 93
[2] Ion M. Anghel, op.cit., p.595
[3] Ibidem, p. 555-556
[4] Burian A., Balan O. Drept internațonal public, Chișinău, 2005, Ed. a 2-a, CEP USM, p. 348
[5] Hotărîrea Guvernului Nr. 368 din 28.03.2002 cu privire la aprobarea Statutului Consular Publicat : 11.04.2002 în Monitorul Oficial Nr. 50-52 art Nr : 484
[6] Ordin Nr. 683 din 20.06.2007 în scopul reglementării juridice a instituțiilor consulului onorific al Republicii Moldova, Publicat : 27.07.2007 în Monitorul Oficial Nr. 107-111 art Nr : 471
[7] Alexandru Burian, op.cit., p. 215

Conform prevederilor pct. 6 al Statutului consular, [1] Republica Moldova poate înființa și desființa un oficiul consular sau schimba clasa acestuia numai cu consimțământul prealabil al statului de reședință. În lipsa unor tratate internaționale de stabilire a relațiilor consulare, stabilirea relațiilor diplomatice presupune și stabilirea relațiilor consulare.[2] Pct. 9 al Statutului menționat supra stabilește că ruperea relaţiilor diplomatice nu atrage după sine ruperea relaţiilor consulare sau încetarea activităţii Oficiului Consular în statul de reşedinţă.

Referindu-ne la stabilirea sediului și circumscripției, acestea sunt stabilite de Ministerul Afacerilor Externe şi Integrării Europene, care va solicita, prin canale diplomatice, acordul expres al autorităţilor statului de reşedinţă cu privire la înființarea Oficiului Consular, sediul, rangul şi circumscripţia sa consulară sau modificarea acestora. (pct.10 al Statutului consular). Înființarea şi desființarea Oficiului Consular sau schimbarea clasei acestuia sunt iniţiate de Ministerul Afacerilor Externe şi Integrării Europene şi aprobate prin hotărâre de Guvern.

Pct. 7, 8 al Statutului reglementează clasele oficiilor consulare printre care: a)clasa I - consulat general; b)clasa II - consulat; c)clasa III - viceconsulat; d)clasa IV - agenţie consulară. Oficiile consulare sunt conduse, în funcţie de clasa pe care o deţine, de consul general, consul, viceconsul, agent consular, gerant interimar - care poartă răspundere pentru activitatea instituţiei pe care o conduce. (pct.15) Consulul general este desemnat şi rechemat din funcţie prin hotărâre de Guvern, la propunerea ministrului afacerilor externe şi integrării europene. Şefii celorlalte oficii consulare, la propunerea Direcţiei Generale Afaceri Consulare, sunt numiţi şi rechemaţi din funcţie prin ordinul ministrului afacerilor externe şi integrării europene.[3]

Pct.18 reglementează personalul Oficiului Consular din care fac parte: funcţionari publici în funcţii consulare, care fac parte în exclusivitate din rândul diplomaţilor de carieră, angajaţi permanent în cadrul Ministerului Afacerilor Externe şi Integrării Europene; funcţionari publici care nu deţin funcţii consulare, personal administrativ-tehnic şi de serviciu. [4]

Referindu-ne nemijlocit la exercitarea de funcționarii Ministerului Afacerilor Externe și a Integrării Europene a funcţiilor consulare (pct.17), aceste sunt exercitate de către:

a) funcţionarii consulari în cadrul oficiilor consulare;

b) diplomaţii cu funcţii consulare din cadrul misiunilor diplomatice ale Republicii Moldova. [5]

Pe teritoriul Republicii Moldova funcţiile consulare se exercită de către Direcţia Generală Afaceri Consulare a Ministerului Afacerilor Externe şi Integrării Europene. (pct. 29)

Pct. 31 al Statutului consular reglementează exercitarea funcțiilor consulare prin cumul, stabilind că Republica Moldova, prin intermediul Ministerului Afacerilor Externe şi Integrării Europene, după notificarea de către statele interesate şi dacă nici unul dintre ele nu se opune în mod expres la aceasta, va împuternici o misiune diplomatică sau un oficiu consular stabilit într-un stat să-şi asume exercitarea funcţiilor consulare şi în alt stat. De asemenea, dacă după recepţionarea notificării statul de reşedinţă nu are obiecţii, o misiune diplomatică sau un Oficiu Consular poate exercita funcţii consulare în statul de reşedinţă în numele unui stat terţ. Misiunile diplomatice pot exercita funcţii consulare prin secţiile consulare sau prin diplomaţii desemnaţi în acest scop. (pct.33) Misiunea diplomatică nu poate exercita

[1] Hotărîre Nr. 368 din 28.03.2002 cu privire la aprobarea Statutului Consular Publicat : 11.04.2002 în Monitorul Oficial Nr. 50-52 art Nr : 484

[2] Ibidem, p. 215

[3] Hotărîrea Guvernului Nr. 368 din 28.03.2002 cu privire la aprobarea Statutului Consular Publicat : 11.04.2002 în Monitorul Oficial Nr. 50-52 art Nr : 484, pct. 7, 8, 15

[4] Hotărîre Nr. 368 din 28.03.2002 cu privire la aprobarea Statutului Consular Publicat : 11.04.2002 în Monitorul Oficial Nr. 50-52 art Nr : 484 pct. 18

[5] Hotărîrea Guvernului Nr. 368 din 28.03.2002 cu privire la aprobarea Statutului Consular Publicat : 11.04.2002 în Monitorul Oficial Nr. 50-52 art Nr : 484 pct. 17

atribuţii consulare pe întreg teritoriul statului de acreditare dacă în acest stat există un Oficiu Consular cu circumscripţie stabilită. (pct. 34) [1]

Funcţionarii consulari, în exercitarea funcţiilor lor, pot să se *adreseze cu demersuri autorităţilor locale* competente din cadrul circumscripţiei consulare. Ei se pot adresa autorităţilor centrale competente ale statului de reşedinţă numai dacă acest lucru este admis de legislaţia statului de reşedinţă sau de tratatele internaţionale la care Republica Moldova şi respectivul stat sunt parte. În caz contrar, se pot adresa autorităţilor centrale ale statului de reşedinţă prin intermediul misiunii diplomatice. [2] (pct. 36) Funcţionarii consulari vor "*sprijini dezvoltarea relaţiilor de prietenie între Republica Moldova şi statul de reşedinţă, vor favoriza dezvoltarea relaţiilor bilaterale în domeniul economic, comercial, cultural, ştiinţific, vor apăra şi promova drepturile şi interesele Republicii Moldova şi ale cetăţenilor Republicii Moldova în statul de reşedinţă*. (pct. 39) *Activitatea de informare consulară are drept scop promovarea şi apărarea intereselor naţionale, realizarea obiectivelor politicii externe şi interne a statului, precum şi favorizarea participării Republicii Moldova la viaţa internaţională şi trebuie să contribuie la lărgirea cadrului juridic bi şi multilateral, la asigurarea dreptului cetăţenilor moldoveni la tratament egal cu cetăţenii altor state"*. [3] (pct. 43) O altă atribuție a funcționarilor consulari a Republicii Moldova este de a *sprijini dezvoltarea relaţiilor comerciale, economice, culturale, ştiinţifice şi turistice cu statul* de reşedinţă, a *sprijini comerţul şi cooperarea economică* prin acţiuni de prospectare, propagandă şi promovare în mediile de afaceri sau mass-media a intereselor Republicii Moldova, *asigurând condiţii favorabile atât agenţilor economici* ai Republicii Moldova, cât şi dezvoltării ansamblului relaţiilor cu statul de reşedinţă. În domeniile cultural-ştiinţific şi de presă, *funcţionarul consular va sprijini derularea acordurilor culturale, programele de aplicare a lor, cunoaşterea şi prezentarea valorilor culturii, ştiinţei şi învăţământului,* participarea la manifestări în statul de reşedinţă - festivaluri, congrese, reuniuni, expoziţii, târguri de cărţi etc. (pct. 48) [4] Funcţionarul consular va acorda, în conformitate cu normele şi principiile dreptului internaţional, *asistenţă în protecţia drepturilor şi intereselor cetăţenilor Republicii Moldova*, care nu deţin cetăţenia statului de reşedinţă, în calitatea sa oficială de organ al statului învestit şi recunoscut cu astfel de funcţii. (pct. 49) [5] Funcţionarul consular va interveni la autorităţile statului de reşedinţă pentru *instituirea tutelei sau curatelei în favoarea minorilor* şi persoanelor cu handicap, cetăţeni ai Republicii Moldova aflaţi în statul de reşedinţă. (pct.51) [6] Funcţionarul consular are *dreptul de a comunica cu cetăţenii Republicii Moldova privaţi de libertate*, cu respectarea tratatelor internaţionale şi a legislaţiei statului de reşedinţă. El are dreptul să solicite de la autorităţile competente numirea avocaţilor şi interpreţilor din oficiu pentru asigurarea drepturilor procesuale ale cetăţenilor prevăzute de legislaţia statului de reşedinţă. (pct. 52) Funcţionarul consular va acţiona pentru *apărarea drepturilor şi intereselor patrimoniale ale Republicii Moldova şi ale cetăţenilor săi,* cu respectarea legilor şi procedurilor în vigoare ale statului de reşedinţă şi a prevederilor tratatelor internaţionale. În caz de litigii el va recomanda avocaţi şi va sprijini pregătirea apărării, procurarea de documente oficiale, efectuarea de traduceri, legalizări etc. (pct.53) *Activitatea notarială* a misiunilor diplomatice şi a oficiilor consulare ale Republicii Moldova se desfăşoară conform legislaţiei

[1] Ibidem, pct. 31,33,34
[2] Ibidem, pct. 36
[3] Ibidem, pct. 39, 43
[4] Ibidem, pct. 48
[5] Ibidem, pct. 49
[6] Hotărîre Nr. 368 din 28.03.2002 cu privire la aprobarea Statutului Consular Publicat : 11.04.2002 în Monitorul Oficial Nr. 50-52 art Nr : 484 pct. 51

Republicii Moldova şi tratatelor internaţionale la care ea este parte, precum şi potrivit uzanţelor internaţionale. (pct.54) [1]

Pct. 55. stabilește exhaustiv lista actelor notariale care pot fi îndeplinite de oficiile consulare și anume: a) redactarea actelor şi a proceselor-verbale în vederea autentificării sau legalizării semnăturii; b) autentificarea actelor; c) legalizarea semnăturilor; d) certificarea datei de prezentare a actelor de către părţi; e) certificarea unor fapte; f) legalizarea de copii de pe documente; g) efectuarea şi legalizarea traducerilor; h) primirea la păstrare a actelor şi documentelor prezentate de părţi; i) eliberarea de copii de pe actele notariale întocmite de misiunile diplomatice sau oficiile consulare; j) alte acte prevăzute de lege. [2]

Legalizarea semnăturilor, legalizarea de copii de pe documente și efectuarea și legalizarea traducerilor por fi îndeplinite de către misiunile diplomatice și oficiile consulare și la cererea persoanelor fizice sau juridice străine, dacă aceste acțiuni nu contravin legislației statului de reședință. Actele notariale se perfectează la sediile misiunilor diplomatice sau ale oficiilor consulare, la bordul navelor și aeronavelor sub pavilionul Republicii Moldova, care acționează în raza de activitate a acestor organe, precum și, în cazurile excepționale, la domiciliul cetățeanului Republicii Moldova ori în alt loc dacă acest lucru este permis de tratatele internaționale la care Republica Moldova și statul de reședință sunt parte sau dacă legislația acesteia permite. Funcționarii consulari sunt obligați să perfecteze acte de stare civilă în baza legislației Republicii Moldova, tratatelor la care Republica Moldova este parte, iar în lipsa reglementărilor respective doar în măsura în care legislația statului de reședință permite acest lucru.[3] În conformitate cu prevederile Legii privind actele de Stare Civilă nr. 100-XV din 26 aprilie 2001[4], funcționarul consular va înregistra actele de stare civilă privind cetățenii Republicii Moldova, produse în străinătate și va elibera acte de stare civilă, după caz de naștere, de căsătorie, de schimbare a numelui, prenumelui, de divorț sau de deces.

Funcţionarul consular va *încheia*, în temeiul legii, *căsătorii* între doi cetăţeni ai Republicii Moldova sau între un cetăţean moldovean şi un cetăţean străin, dacă tratatele internaţionale la care Republica Moldova este parte prevăd aceasta, iar legislaţia statului de reşedinţă permite (pct.60) şi va îndeplini *funcţii în materie de cetăţenie*, în temeiul legislaţiei Republicii Moldova şi a tratatelor internaţionale la care Republica Moldova este parte. (pct. 61) [5] În temeiul legii funcționari sunt obligați să primească spre examinare: a) cereri de redobândire a cetățeniei Republicii Moldova de la foștii cetățeni moldoveni; b) cereri de renunțare la cetățenia Republicii Moldova de la persoanele care deja au dobândit cetățenia unui alt stat sau prezintă garanția dobândirii cetățeniei unui alt stat, dovedite cu acte oficiale și care îndeplinesc celelalte cerințe legale; c) cerere de acordare a cetățeniei Republicii Moldova. Aceste cereri sunt transmise în țară spre a fi soluționate de către autorități abilitate prin lege. Peroanele care, la cerere, au redobândit cetățenia Republicii Moldova, în condițiile legii, cu păstrarea domiciliului în străinătate, vor depune jurământul de credință în fața șefului misiunii diplomatice sau a Oficiului Consular al Republicii Moldova din țara în care domiciliază. Funcționarii consulari au dreptul de a elibera, la cerere, în caz de necesitate, certificate privind apartenența sau neapartenența la

[1] Hotărîre Nr. 368 din 28.03.2002 cu privire la aprobarea Statutului Consular Publicat : 11.04.2002 în Monitorul Oficial Nr. 50-52 art Nr : 484 pct.52, 53, 54

[2] Hotărîre Nr. 368 din 28.03.2002 cu privire la aprobarea Statutului Consular Publicat : 11.04.2002 în Monitorul Oficial Nr. 50-52 art Nr : 484 pct. 55

[3] Burian A., Balan O., op.cit., p. 353

[4] LEGE Nr. 100 din 26.04.2001 privind actele de stare civilă Publicat : 17.08.2001 în Monitorul Oficial Nr. 97-99 art Nr : 765 lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&id=312727

[5] Hotărîre Nr. 368 op.cit, pct. 61, 62

cetățenia Republicii Moldova pentru cetățeni moldoveni sau foștii cetățeni ai țării noastre aflați în străinătate.[1]

Atribuţiile privind *procurarea şi transmiterea de acte judiciare şi extrajudiciare* se îndeplinesc în conformitate cu legislaţia în vigoare a Republicii Moldova şi tratatelor internaţionale. (pct. 65) [2] Aceste acte se transmit pe cale diplomatică, cu excepţia cazului în care, prin tratatele internaţionale la care Republica Moldova este parte, s-a stabilit un alt mod de transmitere în străinătate a unor acte, precum: citaţii, copii sau extrase de pe acţiuni, comisii rogatorii în materie civilă sau penală, cereri de extrădare şi altele. Funcționarul consular are dreptul de a înmâna direct sau de a transmite prin poșta cetățenilor Republicii Moldova, domiciliați în statul de reședință, citațiile și copiile de pe acțiunile primite de la instanțele judecătorești ale Republicii Moldova, dacă legislația statului de reședință permite. De asemenea, funcționarul consular poate înmâna citațiile și copiile de pe acțiunile, membrilor misiunilor diplomatice și a oficiilor consulare ale Republicii Moldova, funcționarilor moldoveni al organizațiile internaționale, precum și membrilor familiilor acestora care locuiesc împreuna cu ei.[3]

Atribuţiile funcţionarului consular în *problemele de transport naval, aerian, rutier şi feroviar* vor fi exercitate în conformitate cu legislaţia Republicii Moldova şi cu tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte. (pct.69) Atribuţiile funcţionarului consular în *materie de navigaţie maritimă şi fluvială* se exercită în legătură cu navele comerciale de mărfuri şi de pasageri care navighează sub pavilionul Republicii Moldova. De asemenea, funcţionarul consular va exercita funcţii privind navele de război, navele de stat, navele-şcoală pentru pregătirea personalului navigant, navele pentru cercetarea ştiinţifică ş.a. (pct.70) [4] În materie de *navigaţie aeriană* funcţionarul consular va obţine, pe cale diplomatică, de la autorităţile statului de reşedinţă autorizaţii prealabile pentru survolarea spaţiului aerian sau pentru a ateriza pe teritoriul acestuia, în cazul aeronavelor moldoveneşti care execută zboruri necomerciale sau prezidenţiale, parlamentare, guvernamentale, transporturi de trupe, tehnică militară, armament şi altele asemănătoare.(pct.72) Funcţionarul consular *va elibera*, în condiţiile legii, cetăţenilor Republicii Moldova aflaţi în străinătate *buletine de identitate şi paşapoarte*, iar apatrizilor cu drept de şedere permanentă pe teritoriul Republicii Moldova aflaţi în străinătate – documente de călătorie, de întoarcere în ţară (titluri de călătorie), (pct.74) vize de intrare-ieşire, în conformitate cu legislaţia în vigoare, cetăţenilor străini care se deplasează în teritoriul Republicii Moldova în interes oficial, de afaceri, particular, turistic, la studii sau pentru desfăşurarea de activităţi lucrative. (pct. 75) [5]

Funcționarul consular, cu respectarea normelor stabilite, poate negocia cu autoritățile statului de reședință posibilitatea încheierii tratatelor bilaterale privind facilitatea călătoriilor reciproce a cetățenilor ambelor state și abolirea regimului de vize.

Funcţionarul consular va îndeplini orice *altă funcţie* dată prin lege, dacă nu se contravine reglementărilor statului de reşedinţă sau tratatelor internaţionale la care Republica Moldova este parte. (pct. 78) [6]

Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene, cu acordul autorităţilor competente ale statului de reşedinţă, poate împuternici un funcţionar consular onorific cu exercitarea funcţiilor

[1] Burian A., Balan O., op.cit.,p. 353

[2] Hotărîre Nr. 368 din 28.03.2002 cu privire la aprobarea Statutului Consular Publicat : 11.04.2002 în Monitorul Oficial Nr. 50-52 art Nr : 484 pct. 65

[3] Ibidem, p. 353

[4] Hotărîre Nr. 368, op. cit., pct. 69, 70

[5] Hotărîre Nr. 368 din 28.03.2002 cu privire la aprobarea Statutului Consular Publicat : 11.04.2002 în Monitorul Oficial Nr. 50-52 art Nr : 484 pct. 72, 75

[6] Ibidem, pct. 78

consulare. În cadrul Oficiului Consular onorific al Republicii Moldova, în cazul în care este recepționat acordul prealabil al statului de reședință, pentru efectuarea atribuțiilor consulare poate fi delegat un funcționar consular din cadrul Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene. (pct. 82) [1] Numirea și activitatea funcționarilor consular onorifici ai Republicii Moldova este reglementată de Regulament cu privire la consulul onorific al Republicii Moldova. Regulamentul menționat reglementează procedura de numire a consulului onorific, modul exercitării funcțiilor și obligațiile consulului onorific. În Regulament sunt determinate funcțiile consulului onorific în diverse domenii de activitate consulară.[2]

Prin urmare, observăm că legislația internă a Republicii Moldova nu face careva derogări de la prevederile tratatelor internaționale, reglementând funcțiile consulatelor prevăzute în Convenția de la Viena din 1963.

Concluzii

Pornind de la cele expuse mai sus, putem concluziona că consulatele joacă un rol important în bună-desfășurare a relațiilor diplomatice între state. Acestea pot fi stabilite cu acordul expres sau tacit al statelor, cât și *ex oficio* la stabilirea relațiilor diplomatice. Funcțiile consulare pot fi îndeplinite atât de oficiile consulare, cât și de misiunile diplomatice. Specificul activității consulare se manifestă prin acordarea asistenței conaționalilor statului acreditant în statul acreditar. Diversitatea funcțiilor consulare se reliefează din natura acestora, care include atât funcții cu caracter economic, juridic, administrativ, cât și cel cultural, Reglementarea națională a Republicii Moldova reprezintă o transpunere a prevederilor internaționale ținând cont de specificul național.

Bibliografie:

1) ANGHEL Ion M., Dreptul diplomatic și Dreptul consular, Universul Juridic, București, 2011, p. 550.
2) BONCIOG A., Drept consular, București, Editura Fundației România Mare, 2000, p. 34-35
3) BURIAN A., VORNICOV M., Protecția consulară a persoanelor fizice și a persoanelor juridice în străinătate, Chișinău 2004,Ed. Poligr. al USM p. 81
4) BURIAN A., BALAN O. Drept internațonal public, Chișinău, 2005, Ed. a 2-a, CEP USM, p. 348
5) Convenția internațională pentru reglementarea conflictului de lege în materie de căsătorie, Online:HCCH | 1902 Marriage Convention; (Visited 02.04.2021).
6) Convenția de la Viena cu privire la relațiile consulare din 1963 În vigoare pentru Republica Moldova din 25 februarie 1993, Publicată în: Tratate Internationale Nr. 4 din 30.12.1998
7) Convenție Nr. 1963 din 24.04.1963 de la Viena cu privire la relațiile consulare, Publicat : 30.12.1998 în Tratate Internationale Nr. 4 art Nr : 7 În vigoare pentru Republica Moldova din 25 februarie 1993, Online: CP1107/2002 (legis.md) (Visited 02.04.2021).
8) Convenția Europeană privind funcțiile consulare, Paris, 11.XII.1967 European Treaty Series - No. 61 CETS 061 art. 8 lit, b)Online:- European Convention on Consular Functions (coe.int) (Visited 02.04.2021).
9) FELTHAM R. G., Introducere în dreptul și practica diplomației, Traducere din limba engleză de Roxana-Aura Duma și Marius Ioan, p. 61
10) GEAMANU G., Drept international public, vol. 1, București, Editura Didactică și Pedagogică, 1981, p. 54-55
11) Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene al R.M., Comunicat de presă: Online: Guvernul Republicii Moldova Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene al Republicii Moldova Alegeri prezidențiale 2020 Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene al Republicii Moldova (gov.md) (Visited 02.04.2021).
12) Hotărîrea de Guvern Nr. 368 din 28.03.2002 cu privire la aprobarea Statutului Consular Publicat : 11.04.2002 în Monitorul Oficial Nr. 50-52 art Nr : 484

[1] Ibidem, pct. 82
[2] Alexandru Burian, op.cit.,, p. 226

13) Legea Nr. 100 din 26.04.2001 privind actele de stare civilă Publicat : 17.08.2001 în Monitorul Oficial Nr. 97-99, art Nr : 765
14) MARYAN GREEN N. A., International Law – Law of Peace London, 1973, p. 140-144
15) OPPENHEIM L., Internation Law, A Treatise, vol. I, Peace, eighth ed. 1955, p. 837
16) Ordin Nr. 683 din 20.06.2007 cu privire la aprobarea Regulamentului cu privire la consulul onorific al Republicii Moldova**,** Publicat : 27.07.2007 în Monitorul Oficial Nr. 107-111 art Nr : 471
17) Rapport de la Commission du Droit International, 1-er mai-7 juillet 1961, doc. A/4848, p. 25
18) The Research Draft 1932 citat după Bonciog Aurel, Drept consular, București, Editura Fundației România Mare, 2000, p. 79
19) VERDROSS A., Volkerrecht, Viena, 1995, pp.270 și urm.
20) Конвенция по вопросам гражданского процесса (Гаага, 1 марта 1954 года), Online: Конвенция по вопросам гражданского процесса (alppp.ru) (Visited 02.04.2021).

Transliteration:

1) ANGHEL Ion M., Dreptul diplomatic și Dreptul consular, Universul Juridic, București, 2011, p. 550.
2) BONCIOG A., Drept consular, București, Editura Fundației România Mare, 2000, p. 34-35
3) BURIAN A., VORNICOV M., Protecția consulară a persoanelor fizice și a persoanelor juridice în străinătate, Chișinău 2004,Ed. Poligr. al USM p. 81
4) BURIAN A., BALAN O. Drept internațonal public, Chișinău, 2005, Ed. a 2-a, CEP USM, p. 348
5) Convenția internațională pentru reglementarea conflictului de lege în materie de căsătorie, Online: HCCH | 1902 Marriage Convention (Visited 02.04.2021).
6) Convenția de la Viena cu privire la relațiile consulare din 1963 În vigoare pentru Republica Moldova din 25 februarie 1993, Publicată în: Tratate Internationale Nr. 4 din 30.12.1998
7) Convenție Nr. 1963 din 24.04.1963 de la Viena cu privire la relațiile consulare, Publicat : 30.12.1998 în Tratate Internationale Nr. 4 art Nr : 7 În vigoare pentru Republica Moldova din 25 februarie 1993, Online: CP1107/2002 (legis.md) (Visited 02.04.2021).
8) Convenția Europeană privind funcțiile consulare, Paris, 11.XII.1967 European Treaty Series - No. 61 CETS 061 art. 8 lit, b)Online: - European Convention on Consular Functions (coe.int) (Visited 02.04.2021).
9) FELTHAM R. G., Introducere în dreptul și practica diplomației, Traducere din limba engleză de Roxana-Aura Duma și Marius Ioan, p. 61
10) GEAMANU G., Drept international public, vol. 1, București, Editura Didactică și Pedagogică, 1981, p. 54-55
11) Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene al R.M., Comunicat de presă: Online: Guvernul Republicii Moldova Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene al Republicii Moldova Alegeri prezidențiale 2020 Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene al Republicii Moldova (gov.md) (Visited 02.04.2021).
12) Hotărîrea de Guvern Nr. 368 din 28.03.2002 cu privire la aprobarea Statutului Consular Publicat : 11.04.2002 în Monitorul Oficial Nr. 50-52 art Nr : 484
13) Legea Nr. 100 din 26.04.2001 privind actele de stare civilă Publicat : 17.08.2001 în Monitorul Oficial Nr. 97-99, art Nr : 765
14) MARYAN GREEN N. A., International Law – Law of Peace London, 1973, p. 140-144
15) OPPENHEIM L., Internation Law, A Treatise, vol. I, Peace, eighth ed. 1955, p. 837
16) Ordin Nr. 683 din 20.06.2007 cu privire la aprobarea Regulamentului cu privire la consulul onorific al Republicii Moldova, Publicat : 27.07.2007 în Monitorul Oficial Nr. 107-111 art Nr : 471
17) Rapport de la Commission du Droit International, 1-er mai-7 juillet 1961, doc. A/4848, p. 25
18) The Research Draft 1932 citat după Bonciog Aurel, Drept consular, București, Editura Fundației România Mare, 2000, p. 79
19) VERDROSS A., Volkerrecht, Viena, 1995, pp.270 și urm.
20) Konvenciya po voprosam grazhdanskogo processa (Gaaga, 1 marta 1954 goda), Online: Конвенция по вопросам гражданского процесса (alppp.ru) (Visited 02.04.2021).

Copyright©CAZACU Doina,
POZNEACOVA Veronica , 2021

Contacts/Contacte/ Контакты:

CAZACU Doina,
Ph. D. in law, Associate Professor,
Department of Protection, Guard and Security,
State University of Physical Education and Sports,
22, A.Doga Street, Chisinau mun., MD- 2009,
Republic of Moldova,
web page: www.ufesf.md
web page: http://drept.usm.md/
Phone number: (+373) 60737423
E-mail: doina.cazacu@yahoo.com

POZNEACOVA Veronica
Adresă: bd. Constantin Negruzzi nr. 6 ap.61,
mun. Chișinău, Republica Moldova, cod poștal MD – 2001
Nr. telefon: (+373) 67648753
E-mail: veronicapozneacova@gmail.com